

Paks Város Környezeti állapotértékelése 2022.

Jogszabályi környezet, előzmények

Paks város a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e.) pontja előírásainak megfelelően elemzi, értékeli a település környezeti állapotát, és erről évente tájékoztatja a lakosságot.

A város környezeti állapotáról 2022. évben a környezetvédelmi program felülvizsgálata során részletes értékelés készült. A 2022. évi értékelést az előző évi értékelés struktúrájának megfelelően készítettük el. Az értékelés elkészítéséhez a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságokat, illetve közszolgáltatókat kerestük meg. Az értékelés ezen megadott értékek alapján történt meg.

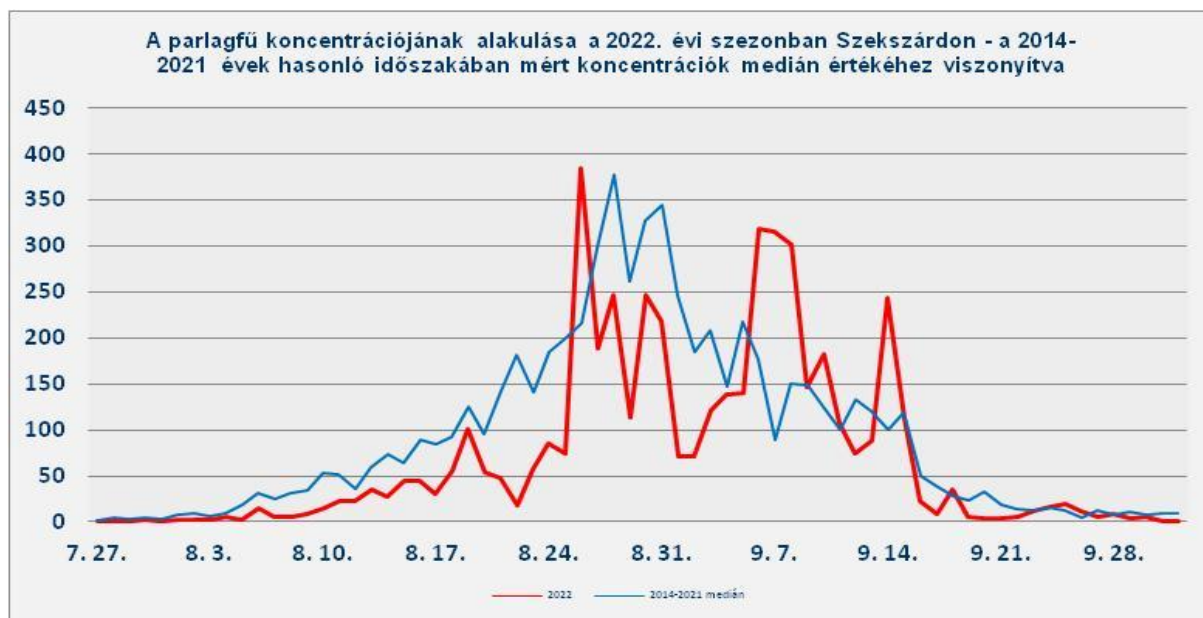
Levegőminőség

Légszennyezettség: helyhez kötött légszennyező pontforrások üzemeltetői az illetékes Környezetvédelmi hatóságnak teszik meg bejelentésüket. Légszennyezettségi adatok megtekinthetők a www.kvvm.hu/olm oldalon.

Levegő pollentartalma: mérés Szekszárdon történik, amelynek adatai adaptálhatóak területünkre, a kis földrajzi távolság miatt. A heti polleninformációkat a 2022. évi szezon alatt is a <https://www.kormanyhivatal.hu/hu/tolna> honlapon folyamatosan megjelenteti a Tolna Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya.

A 35. héten, a csapadékos időszakot követő erősebb felmelegedésben jelentősen felerősödött a parlagfű virágzása, mintegy pótolva rövid időn belül a megelőző időszak átlag alatti pollenszórását. A 36. héten és a 37. hét elején a parlagfű koncentrációja ezen a nagyon magas szinten maradt minden nap, és csak a 37. hét közepén kezdett el csökkenni.

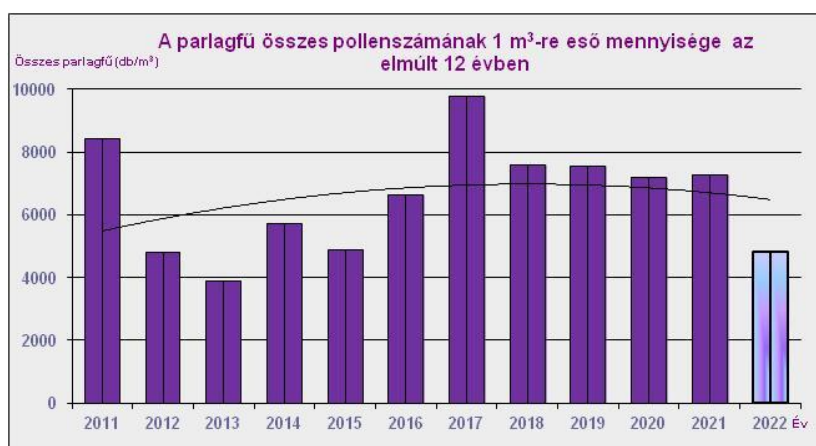
A mérési adatok alapján megállapítható, hogy az előző évekhez hasonlóan július végén kezdődött meg a parlagfű virágzása. Kezdetben a sokévi átlagnál jóval alacsonyabb volt a parlagfű pollenjének a mennyisége a levegőben, de a 32-33. héten egy-egy időszakban ugrásszerűen megnövekedett a parlagfű koncentrációja. A 34. heti csapadékos, de enyhe meleg idő hatására augusztus végén, egy-egy napon meg is haladta az elmúlt évek tendenciáját. Majd a 35. héten a kis csökkenés mellett ez a nagyon magas parlagfű koncentráció volt jellemző a 36. héten is. A 37. hét végére lecsökkent az ebben az időszakban jellemző koncentráció szintre, de a 38. és 39. héti jó időben közepes szinten volt a parlagfű pollen koncentrációja, egy-egy nap még a sok éves medián értéket is kissé meghaladta. A 40. héten jelentősen visszaesett a parlagfű pollenszórása. Az előző években tapasztaltakhoz hasonlóan lassan, időben elhúzódva csökken a parlagfű koncentrációja a levegőben. Ez mutatja az alábbi ábra is:

A parlagfű virágzásának tendenciája hasonló az előző évekéhez abban, hogy a legerősebb virágzás ideje az augusztus vége – szeptember közepe közötti időszakra tolódott. Ugyanakkor a napi koncentrációk alakulását (vagyis a virágzás intenzitását) erősen befolyásolja az időjárás, amelyet a 2022-es év szélsőségesen aszályos, meleg nyara látványosan bizonyít. Augusztus

utolsó negyedéig a pollenkoncentráció jelentősen alatta maradt a szokásos értéknek, majd a megérkező csapadékos lehűlés után elérte, majd szeptember elején, egy-egy napon a maximális koncentráció jelentősen meghaladta az elmúlt nyolc évi medián értéket.

Az alábbi – a légtérfogatra eső összes parlagfű pollenszámot ábrázoló - diagram alapján, megállapítható, hogy 2022-ben szezon végére sem érte el az elmúlt 5 év magas szintjét az összes parlagfű pollen mennyisége.

Az allergiások számára 2014-től elérhetővé vált az internetes pollen napló: www.pollendiary.com Az itt regisztrálók az allergiás tüneteik megadásával (egyéni pollennaplózásuk eredményeként) később személyes pollen előrejelzéshez juthatnak. A pollennapló jelentős lépést jelent az új generációs beteg tájékoztatásban, mivel az információ személyre szabott.

A pollennapló vezetéséhez díjmentesen lehet regisztrálni, a szolgáltatott pollen adatok ingyenesek. A készítőik abban a reményben hozták létre ezt a szolgáltatást, hogy a pollen adatok személyre szabott formában még hasznosabb információt szolgáltatassanak az egészségük védelme érdekében.

A pollen előrejelzés felhívja a figyelmet az esetleges viharasztma veszélyére, mely a nyári viharok során alakulhat ki. Ekkor a nedvességtől szétrobbanó fűpollenből allergén részecskék áramlanak ki, melyek a tüdő mélyebb régióiba jutva, akár végzetes kimenetelű asztmás rohamot is okozhatnak. Az allergiások a magasra nőtt gyepek megfelelő gondozásával védekezhetnek az allergia ellen.

A Pollen Napló tartalma nem helyettesíti a szakorvosi tanácsadást, kezelést.

A globálisan érzékelhető klímaváltozás mikroklimatikus viszonyainkban is igen jól érzékelhető: napi átlaghőmérséklet alakulása, évi csapadékmennyiség csökkenése, amelyek jelentősen befolyásolják a parlagfű koncentráció alakulását. E mellett meghatározó tényező a parlagfű gyérítése, pollenje koncentrációjának levegőben való jelentős csökkenése érdekében végzett fizikai vagy növényvédelmi eszközökkel végzett irtás, és az egyre több hatósági intézkedés. A parlagfű gyérítésével kapcsolatban a népegészségügynek a szerepe az elmúlt években

jelentősen csökkent. Fő feladatunk az aerobiológiai monitor működtetése. Ezen felül kérésre, megkeresésre tájékoztatást adunk civil szervezeteknek, a helyi médiának.

Információk alapján érzékelhetően egyre több a légúti allergiában szenvedő ember az augusztusi-szeptemberi időszakban. Ezért minden állampolgárnak egyéni felelőssége is, hogy a környezetében, tulajdonában, kezelésében lévő zöldterületek parlagfű mentesítéséről gondoskodjon. Ezt külön hatósági intézkedések nélkül is szükséges megtenni a jövő nemzedék számára egészséges környezet biztosítása érdekében.

Tudatos zöld övezetek egyéni kiskertek fásítása, növények ültetése során a megfelelő fajta kiválasztásánál ajánlatos az allergizáló fajták telepítésének kerülése. Ehhez megfelelő információkat a következő oldalon lehet találni: <https://efop180.antsz.hu/temak-konyezetegeszsegugy/allergenek-a-levegoben/allergenek-hogyan-valasszunk-kertunkbe-fakat-cserjeket.html>
<https://efop180.antsz.hu/attachments/article/491/Allerg%C3%A9n%20n%C3%B6v%C3%A9nyek%201.pdf>

Zajterhelés: környezeti zajvizsgálat az illetékes Környezetvédelmi hatóság feladata.

Természetes fürdők: illetékességi területünkön természetes fürdő nem került kijelölésre, illetve a Duna Paksi szakaszán lakosság által használt fürdőhely nem volt.

Ivóvíz: Paks város külterületeinek (Cseresznyés, Csámpa, Dunakömlőd) ivóvíz minősége megfelelő. A hatósági és önellenőrző vizsgálatok előre tervezett ütemben megtörténnek. Az ivóvíz szolgáltató ellenőrzése folyamatosan megtörténik. Paks Város ivóvízellátásának ellenőrzését a 201/2001. Korm. rendelet alapján a Tolna Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya végzi.

Dunakömlődön a Szabadság utcából érkezett egy nyári nagyobb esőzést követően a hálózati ivóvíz „nem jó szagára” bejelentés. Az üzemeltető MEZŐFÖLDVÍZ Kft. a probléma okát abban látja, hogy vihar után azt szokták tapasztalni, hogy a Dunakömlőd Szabadság utca legvégén lévő kúttelepen a II. sz. üzemelő kút helyett az I. sz. (TARTALÉK) kút indul el. Ekkor a diszpécsterszolgálatnál általában történik hibaüzenet. Az I. sz. tartalék kút vize vasas, sárga, büdös, a hálózatba kerülve bizonyosan okozhat panaszt. Feltehetően most is ez okozta a bejelentés alapjául szolgáló vízminőség romlást.

Szennyvíz: Az új szennyvíztisztító telepen biológiai módszerrel megtisztított kommunális szennyvíz a Dunába, mint befogadóba kerül. A tisztított szennyvíz paramétereinek pontos mérési adataival a MEZŐFÖLDVÍZ Kft. rendelkezik. A kifolyó tisztított szennyvíz hatósági felügyeletét az illetékes Környezetvédelmi hatóság végzi. Szennyvízzel kapcsolatos lakossági panaszbejelentés 2022. évben nem volt.

Az országos tisztifőorvos által elrendelt hőségriasztásokról minden esetben e-mailen értesítjük az önkormányzatokat a hőségriadó során teendő ajánlások megküldésével.

Extrém időjárási helyzetből adódó bejelentés nem érkezett osztályunkhoz a 2022. évben. Viszont a klímaváltozás következményeként, amely a megszokottól eltérő időjárási helyzeteket teremthet, fel kell készülni nem várt időjárási viszonyok kialakulására pl.: extrém csapadék, viharos erejű szél, hőség stb. Mindezeket ma már nem lehet figyelmen kívül hagyni, a lehetőségeket mérlegelve fel kell készülni rá, mind tervezéssel, műszaki megoldásokkal, illetve a lakosság tájékoztatásával.

(Forrás: Tolna Vármegyei Kormányhivatal Paksi Járási Hivatala Népegészségügyi Osztály)

Vízminőség

A településen szolgáltatott ívóvíz jellemző minőségi paraméterei összevetésben a jogszabályi előírásokkal.

Helyszíni vizsgálat

Vizsgálati paraméter	Vizsgálati módszer	Jel	Érték	Mért.egys.	Határérték
Hőmérséklet	MSZ 448-2:1967 1. szakasz (Visszavont szabvány)		12,5	°C	
Szabad aktív klór	MSZ EN ISO 7393-1:2000		< 0,2	mg/l	
Kötött aktív klór	MSZ EN ISO 7393-1:2000		< 0,2	mg/l	3

Kémiai vizsgálat

Vizsgálati paraméter	Vizsgálati módszer	Jel	Érték	Mért.egys.	Határérték
pH	MSZ 1484-22:2009		7,74		6,5 - 8,5
Fajl. elektromos vezetőképesség	MSZ EN 27888:1998		610	µS/cm	2500
Összes keménység	MSZ 448-21:1986		134	mg/l CaO	350
Vas	MSZ 448-4:1983 2.fejezet (visszavont szabvány)		< 20	µg/l	200
Mangán	MSZ 1484-2:1993		< 20	µg/l	50
Ammónium	MSZ ISO 7150-1:1992		0,05	mg/l	0,5
Klorid	MSZ 1484-15:2009		24	mg/l	250
Nitrát	MSZ 1484-13:2009 5.2. szakasz		2,6	mg/l	50
Nitrit	MSZ 1484-13:2009 6.2. szakasz		< 0,01	mg/l	0,1
Nitrát és nitrit együtt			0,05		1
Kémiai oxigénigény	MSZ 448-20:1990		0,54	mg/l O ₂	5

Megjegyzés:

A vízminta a vizsgált jellemzők szempontjából a 201/2001 (X.25.) Kormány rendelet alapján "Megfelelő" .

Elfolyó szennyvíz jellemző minőségi paraméterei összevetésben a jogszabályi előírásokkal:

Kémiai vizsgálat

Vizsgálati paraméter	Vizsgálta	Vizsgálati módszer	Jel	Érték	Mért.egys.	Határérték
pH		MSZ 260-4:1971 3.fejezet		7,20		6 - 9,5
Összes lebegőanyag-tartalom		MSZ 260-3:1973 5.fejezet		27	mg/l	35
Összes oldott anyag izz.mar. (összes só)	•	MSZ 260-3:1973 3.fejezet		408	mg/l	
Ammónia-Ammónium-N		MSZ ISO 7150-1:1992		0,08	mg/l	20
Nitrát-N		MSZ 260-11:1971 (visszavont szabvány)		28	mg/l	
Nitrit-N		MSZ 260-10:1985		< 0,07	mg/l	
Kjeldahl-N		MSZ EN 25663:1998		< 3	mg/l	
Összes szerves N		számítás		28	mg/l	
Összes N		MSZ 260-12:1987 (visszavont szabvány)		30	mg/l	55
Összes foszfor		MSZ 260-20:1980		4,7	mg/l	10
BOI5		PV-1-2010		11	mg/l	25
Kémiai oxigénigény		MSZ ISO 6060:1991		54	mg/l	125
Szerves oldószer extrakt	M	MSZ 1484-12:2002		< 2	mg/l	10

Megjegyzés:

A vizminta a vizsgált jellemzők szempontjából a 28/2004 (XII.25.) KvVM rendelet alapján "Megfelelő" .

(Forrás: Mezőföldvíz Kft.)

Zaj- és rezgésterhelés

Paks város zaj- és rezgéshelyzetét meghatározó domináns forrás a közúti közlekedés. A közúti közlekedésből eredő zajszint és rezgés mértéke nem csak a városon áthaladó országos közutak nyomvonalai mentén magas szintű, hanem a város összegyűjtő-összekötő útjai mentén is. A megépült M6-os autópálya csak részben javított a város zajhelyzetén, egyes területeken a forgalom növekedése a zajterhelés növekedését eredményezte. Kedvező továbbá, hogy az újonnan létesült üzemi létesítmények, illetve vállalkozások úgy kezdik meg a működésüket, illetve akkor kapnak telepengedélyt, ha igazolják a megengedett határérték teljesülését

Hulladékgazdálkodás

A VERTIKÁL Közszolgáltató Nonprofit Zrt. (8154 Polgárdi, Szabadság u. 26. KÜJ: 103175834, KSH azonosító: 24662837-3811-573-07) – továbbiakban: Zrt. – főtevékenysége a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás, beleértve a hulladékok gyűjtése, szállítása, hasznosítása, továbbá hulladékudvarok, az adonyi, a cikói, oroslányi, paksi, polgárdi, a sárbogárdi regionális hulladékkezelő telepek, valamint a tamási komposztáló telep - szakképesítésű munkavállalókkal és megfelelő minőségű eszközparkkal történő – üzemeltetése.

A Zrt. és a teljesítési segédként bevont partnerei, a szolgáltatás biztonságos ellátásához, megfelelő képzettségű szakemberekkel és megfelelő műszaki színvonalú eszközparkkal rendelkezik.

Mindezek által, 2022. évben 190 településen végzett hulladékgyűjtési-szállítási közszolgáltatást, ami közel 240 000 ingatlant, ezáltal több mint 560 000 fő lakosságot érintett.

A Zrt. a Paks 0299/5 hrsz.-ú ingatlanon található nem veszélyes hulladéklerakó és kezelőközpont üzemeltetését, a 2020. március 24-én kelt közszolgáltatási szerződés alapján, 2020. április 01-jétől látja el.

Paks településén történő közszolgáltatás ellátása:

A Zrt. Paks település közigazgatási területén keletkező, természetes és nem természetes személy ingatlanhasználóktól származó közszolgáltatás körébe tartozó valamennyi hulladék átvételét, gyűjtését, elszállítását és engedélyeknek megfelelő kezelését végzi.

A Zrt. térítésmentesen biztosítja, a háztartásonként szelektív hulladékgyűjtést. Havonta, körzetenként eltérő mennyiségben egy-kettő, illetve három alkalommal lehetősége van a lakosoknak, az újra hasznosítható, illetve a komposztálható hulladék elszállíttatására is előre meghirdetett szállítási napokon.

A házhoz menő lomtalanítás körébe tartozó lomhulladékot a Zrt. évente egy alkalommal szállítja el a lomtalanítást igénylő ingatlanhasználó előzetes igénybejelentése alapján, közösen egyeztetett időpontban.

A Zrt. biztosítja továbbá az üveg hulladék elkülönített gyűjtését, hulladékgyűjtő szigeten, illetve üveghulladék gyűjtőponton történő elhelyezéssel.

A Zrt. a szállítási naptárakat minden év IV. negyedéves számlával február hónapban juttatja el a lakosság részére, valamint az a Zrt. által üzemeltetett honlapon is megtalálható.

A lakosság számára biztosított, a szállítási naptárakban feltüntetett időpontokon kívül, a Paks 0299/5 hrsz.-ú ingatlanon lévő hulladékgyűjtő udvarba történő beszállítás, mely hétköznaponként 7.30-16- óráig, míg szombaton 8-12 óráig biztosított. A lakosság ez esetben szintén térítésmentesen adhat le, lakossági mennyiségben zöld hulladékot, háztartásonként 1 tonna inert és 300 kg lom hulladékot, valamint elektronikai hulladékot egyszeri beszállításra 100 kg-ot, évente 4 db gumiabroncsot, továbbá a háztartásokban keletkező veszélyes hulladékokat.

A Paks 0299/5 hrsz.-ú ingatlanon lévő nem veszélyes hulladéklerakó és kezelőközpontoz kapcsolódó tevékenység:

A Zrt., a Tolna Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály által kiadott a TOG/81/01162-32/2022 ügysz. határozattal kijavított TOG/81/01162-31/2022 ikt. sz.egységes környezethasználati engedély alapján üzemelteti a Paks 0299/5 hrsz.-ú ingatlanon lévő nem veszélyes hulladéklerakó és kezelőközpont.

A Zrt., a tárgyi telephelyen, a 2022-es évben az alábbi tevékenységet folytatta:

1. Nem veszélyes hulladékok előkezelése és lerakással történő ártalmatlanítása;
2. Nem veszélyes hulladékok lerakással történő ártalmatlanítása;
3. Szelektíven gyűjtött nem veszélyes hulladékok gyűjtése és Válogatóműben történő előkezelése;
4. Nem veszélyes hulladékok komposztálással hasznosítása;
5. Nem veszélyes és veszélyes hulladékok hulladékudvarban gyűjtése;
6. Nem veszélyes hulladékok technológiai céllal hasznosítása (inert hulladékok);
7. Biológiailag bontható nem veszélyes hulladékok hasznosítása (MBH).

A Zrt. a tárgyi telephelyen előállított komposztra vonatkozó, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Növény Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság által kiadott Vertikál Paks Komposzt elnevezésű 6300/1786-2/2021 ikt. sz. forgalomba hozatali és felhasználási engedéllyel, míg az inert hulladékok kezeléséből adódóan az ÉMI Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Nonprofit Kft. által kiadott FC-A111X-24395-2022/B és FC-A111X-24395-2022/A projektszámú típusvizsgálati bizonyítványokkal rendelkezik.

A telephelyen folytatott egyéb tevékenység:

A Zrt. tevékenységének környezeti elemekre gyakorolt hatását, a területen lévő - a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Hatósági Osztálya által kiadott, a 35700/814-2/2021 ált. sz. határozattal módosított 35700/2503-5/2020. ált. sz. vízjogi üzemeltetési engedély alapján – 4 db monitoring kút féléves vizsgálatával kontrolálja.

A telephelyen a karbantartás folyamatos (pl.: röpszemét szedés 47 alkalommal, kaszálás átlagosan havi szinten –március-szeptember között), rágcsálóirtás 2022. május 12-én, 2022. június 24-én, 2022. július 8-án és 2022. augusztus 16-án, kerékmű takarítása 2 alkalommal, csapadékvíz elvezető övárkok takarítása évi 6 alkalommal, a hídmérleg tisztítása/karbantartása 1 alkalommal történt meg. Továbbá a gépek – eszközök karbantartása napi szintű.

A telephelyen üzemelő 1 db 9 m³-es gázolajtartállyal szerelt konténeres és egy CNG üzemanyag töltőállomás is, mely megkönnyíti a napi közszolgáltatási tevékenység elvégzését. A CNG üzemi járművek jelentős mértékben hozzájárulnak Paks város levegőtisztaságának megóvásához.

A területen elválasztott rendszerű csapadékvíz elvezetés és aszfalt burkolat jellemző.

A hulladékkezelés korszerűsítéséhez üzembe állított egy nagyteljesítményű DW3060 típusú aprítógépet és egy SM620 típusú dobrostát, valamint egy új JCB 542 70 AGRI+ típusú kitológémes rakodógépet. TEREX J 960 törő és TEREX 863 osztályozó munkagépekkel az inert hulladék kezelését folyamatosan végezzük.

A Zrt. megemelte, a telephelyre kihelyezett, építési törmelék szállítására alkalmas konténerek számát és bővítette a rendelhető konténerek típusait, ezáltal a lakosság részére teljesebb szolgáltatást nyújtva.

Rendszeresen szervizeli, a telepen üzemelő fix. és mobil eszközöket, ezáltal biztosítva a folyamatos szolgáltatást.

Munkavállalóit, a magasabb színvonalú munkavégzés érdekében, rendszeres szakmai továbbképzésre küldi.

A biztonságot és a vagyonmegóvást szem előtt tartva, a területen kamerarendszer üzemel.

A telephelyen fogadott, kezelt és ártalmatlanított hulladékok mennyisége:

- A 2022.01.01-2022.12.31 időszakban a telephelyen átvett hulladékok mennyisége 36 269 630 kg
A Zrt., a lakossági veszélyes hulladékgyűjtő udvarban, 2129 kg veszélyes hulladékot vett át (többnyire fénycső, használt motorolaj, festékek).
- a 2022.01.01.-2022.12.31 időszakban a telephelyen hasznosított hulladékok (komposztálás + technológiai célú felhasználás) mennyisége 11 353 680 kg
Ezen időszak alatt a Zrt., 2 357 760 kg zöldhulladékot vett át, és 2 560 000 kg került komposztálásra.
- a 2022.01.01-2022.12.31 időszakban hasznosításra átadott hulladékok mennyisége 992 990 kg- (ebből a kommunális hulladékokból kinyert éghető frakció mennyisége 114 590 kg), míg
- a 2022.01.01-2022.12.31 időszakban a telephelyen lerakott hulladékok mennyisége 4 795 800 kg volt.

A Zrt., az üzemeltetés átvételét követően engedélyt szerzett a települési szilárd hulladék mechanikai-biológiai kezelésére (továbbiakban MBH kezelés), mely technológiának köszönhetően kizárólag stabilizált hulladék kerül lerakásra.

A fentiekre tekintettel, a lerakásra kerülő frakció aránya is minimálisra, közel 30%-ra csökkenthető.

Az MBH kezelés során a 2022. évben közel 1 702 476 kg éghető hulladék került kinyerésre, mely szintén csökkentette a lerakásra kerülő mennyiséget. A korábbi hulladékkezelési technológia során ez az energetikai hasznosításra alkalmas hulladékfrakció is lerakásra került.

(Forrás: VERTIKÁL Közzolgáltató Nonprofit Zrt.)